

izuzam jednoga, da se ima stupiti u odlučnu opoziciju protiv sadašnje vladi, u koju se nemože imati povjerenja i koja nemari, da zadovolji opravdana zahtjeva narodnih zastupnika iz naših južnih zemalja. Razprava o tom pitanju bit će vrlo živahna ali uvijek stvarna i nadasje se nikoga, koji bi bio rekao ni jednu riječ u prilog vladi.

U istoj sjednici prihvaćen je predlog da se sakupi među članovima „Sveze“ milodar za hrvatske i slovenske svoučilišne djeke u Beču i da se pozove putem novina naš narod na dobrovoljne priloge u korist naše učeće se mladeži u Beču. Odmah se je zatim među našimi zastupnicima skupilo za uboge djake 600 K i stavilo poziv na narod radi sakupljanja milodara. Nadamo se, da taj rodoljubni poziv neće ostati bez odziva.

Sjednica od dne 5. decembra 1908.

Opetovali su se i danas na početku sjednice burni prizori, koje izazvaše vikom vriskom i zviždanjem česko-radikalni zastupnici, koji su zatražili, da se podneske na carevinsko vijeće doslovno pročita, čemu nije predsjednik zadovoljio na početku, već na koncu sjednice.

Kod razprave o prešnosti privremenog proradna došlo je prvi rječ česki socijalni demokrat zastupnik Modraček, koji je u českom i njemačkom jeziku proučio divljačstvo njemačkog djačva u Pragu to Niemca u Českoj u obće, koji pričeće česku djecu, da se množare u materinskom jeziku. Bečkom načelniku koji je obećao muhamedanskoj deputaciji koja se je onomadne poklonila caru i kralju, da će Beč sagraditi Muhamedancem bogomolju, dovikne da za česku djecu u Beču, koje ima le sposobne za školu do 30.000 nema srca ni ljubavi, jer toj djeci neće da dade ni jednu jedinu pučku školu. Poput zastupnika Modraček zauzimaju se i ostali česki zastupnici socijal-demokratske stranke uvijek za prava svoga naroda te premda su sa njemačkim socijalisti u jednom klubu ne služe ovim za podrepticu, kao što to biva sa našimi nazovi-socijalistima na jugu, koji su sliepno orudje u rukama talijanskih nazovi socijalista. Njemački liberalac Dr. Stölzel zauzme se toplo za Niemce u Českoj izjaviv, da stoji njima uz bok kao jedan muž svi Niemci Austrije bez razlike stranaka. Govornik pozove gradjanske stranke na odlučan otpor protiv socijal-demokratom, koji neće narodom donieti sreću i slobodu, nego robstvo u javnom i zasebnom životu.

Česki prvak Dr. Kramar, oko kojega su se sakupili svi zastupnici izrekao je vrlo krasan govor na obranu česka naroda i njegovih prava. Nemire u Českoj, napose u Pragu, reče, izazvao je preko njemačkih djaka podupiranih od onih Niemca, koji neće da ikada dojde do sporazumljenja između Čeha i Niemaca u

Českoj. Česi će ovo poduzeti, da sa strojij parlamentarna vlada koja mora da bude pravedna svim narodom, osobito Slavenom, koji su bili i jesu još i sada avuđa, zapostavljeni. Bez austrijskih Slavena — zaključiti — neće se više u Austriji vladati.

Rusinski zastupnik Dr. Lovickij izjavi u ime svoje stranke, da će glasovati protiv prešnosti, jer su još uvijek Rusini odvrsni od milosti poljske vladoće stranke u Galiciji. Socijalista Dr. Diama n t opisuje nesnosno stanje židova u Galiciji koji nenalaze ni gdje obrane ni zaštite premda imaju svojih zastupnika koji na zemaljskom saboru toli na carevinskom vijeću. Njegova će stranka glasovati za prešnost prvog čitanja osnove o privremenom proradnu ali će glasovati protiv samom proradnu.

Tim je prekinuta razprava, pročitano interpelacije i zaključena sjednica u buduću urečena za sriedu dne 9. o. mj.

Osjevanje radnika i t. d.

Javili smo onomadne, da je austrijska vlada izradila zakonsku osnovu za osjevanje radnika, malih posjednika, obrtnika i t. d. u starosti i za slučaj nemoci. Tom osnovom imate se riešiti jedno od najvažnijih i najzamašnjih socijalnih pitanja, kojimi si razbijaju glavu najprosvjetljeniji narodi svijeta. Osnova ta imala je doći na razpravu u carevinskom vijeću još tečajem ove godine, ali će doći na dnevni red tek u budućoj godini zbog inih važnih posala i radi čestih ministarskih kriza i radi neprestanih trzavica, koje vladaju već čitave mjesecce u i izvan austrijskog parlamenta.

Osjevanje u starosti i za slučaj nemoci radnika i t. d. sastoji poglavito u zajedničkom djelovanju osobne i državne pomoći; osim toga oni koji davnaj radnju, imat će da doprinosu onoliko koliko i sami radnici. U obće u osjevanju uzimat će se svi oni, koji radi malog prihoda nisu u stanju da stede i da se pobrinu za starost, pa bilo da rade samostalno ili odvisno. Dužnost osjevanja protiv bolestima protegnut će se na sve radnike u nadnicu, na kućne radnike i na služinčad. Kakov će se obzir uzimati na poljedjelske i šumarske radnike, to će ovisiti od potrebe, da se izjednačenjem poljedjelskih i obrtničkih radnika suzbije osjetljivo nazadovanje poljedjelstva, koje se u novije vreme sve više opaza, jer težak ostavlja svoja polja, i sklanja se u gradove, misleći da će ondje naći veću zaradu.

Osjevanja protiv bolestim znatno će ponarasti i time, što će se pomaganje bolestnika produžiti do 20-nedjelja na jednu godinu. U osjevanju protiv nezgodama nastala je znatna promjena u tome, što je radnički prinos od deset po sto napušten, dok će čitavo osjevanje ići na teret samih poduzetnika.

Što se tiče osjevanja za slučajevne

uprave nesmiju nastavljeni takovo prosvjetno barbarstvo. Po malim letzrakim gradovima malo je i lrvata i Talijana s visom naobrazbom, pa zato ove treba da se podigne malo prosvjetno središte, kojim će upravljati akademički obrazovani ljudi te će se starati oko viših ciljeva narodne prosvjete, koja je na koncu konca dijelak svjetske prosvjete.

O Istri se mnogo pisalo: Talijani u svojem, a Niemci u svojem smislu. Hrvati još nemaju djela, u kojem bi bila prikazana prošlost i sadašnjost istarskog poluotoka.

Kod sadašnjeg prilicnog broja naše inteligencije: pravnik, slozofa, liječnika, avćenika i učitelja, možemo već snivati u djelu, koje bi, bogato ilustrirano, pružalo potpunu sliku Istre u povjeseom, zemljopisnom, prirodopisnom, narodopisnom, književnom, umjetničkom i gospodarskom pogledu. Ovakovo djelo ne možu nikako igno-

nemoci i starosti, uvedeno je prilično osjevanje. Prilike radnika razlikuju se od prilika samostalnih maloobrtnika u tome, što za prvo osjevanje protiv nemoci stoji na prvom redu, dok je za samostalno maloobrtnike glavna stvar osjevanje protiv starosti. Prelaz sa samostalno na samostalno zanat, nema se otežavati, nego olakšavati. Iliho, da radnik pri prelazu u samostalno gubi prava na eventualnu pripomoć za slučaj nemoci, te mu ostaje samo eventualna pripomoć radi starosti, ali ono, što je doprinjeo za vrijeme svoje nesamostalnosti, bit će mu potpuno uračunano.

Radnik kud navrši 65 godina života ima pravo na rente starosti; postane li nesposoban za rad prije ovoga roka, priuati će rentu radi nesposobnosti. Samo stalni radnik (maloobrtnik) kud navrši 65 godina života ima pravo na rentu starosti. Iznos rente nesposobnosti ili starosti ovisi o vremenu za koje je plaćen doprinos i od njegova iznosa. Umre li slučajno radnik, njegovi nasljednici primaju odpravnu jedan put za uvijek. Zenam, što su osigurane, povraća se, da se udadu, polovicu uplaćenog doprinosa.

Doprinosi radnika odmiruju se po razredu nadnice; jednu polovicu doprinosa plaća sam radnik, a drugu onaj, koji radnju davn. Za samostalno radnike ustanovljen je obvezatni najmanji doprinos, ali ga zemaljsko zakonodavstvo može poviekti. Mjesečni doprinos pri dohotku od 480 kruna godišnje, iznosi 60 fillira mjesečno; pri dohotku između 480 i 2400 kruna najmanje 1 krunu mjesečno.

Ukupni troškovi za osjevanje radnika i samostalnih maloobrtnika protiv nesposobnosti i starosti iznosit će prvih godina 13,8 milijuna kruna, u sedmje godini po prilici dvostruko, dok će u desetoj narasti na 277 milijuna kruna. Kad ova ustanova bude potpuno provedena, troškovi će iznositi godišnje oko 850 milijuna kruna. Država prima na se stalno tekuće upravne troškove, doprinos od 2 milijuna kruna, zatim državni prilog od 90 kruna na svaku rentu; napokon dodatak renti prigodom vojničke službe. Ovakvo će država doprinositi svake godine: poslije 10 godina na 40 milijuna kruna, poslije 20 godina 80 milijuna kruna, a kad se ustanova redovito uputi poslije 40 godine oko 100 milijuna kruna.

Kako smo u svoje vrijeme javili namjeravala je socijal-demokratska stranka u carevinskom vijeću provesti osjevanje samih radnika ali su zastupnici poljedjelca, malih posjednika i maloobrtnika izposlovali, da se nova osnovu o osjevanju protegne i na onu vrst radnika, koji trebaju u najvišoj slučajevi podporu u starosti i nesposobnosti za rad bar toliko, koliko i radnici u gradovima na raznih poduzećih, u rudokopih i t. d. i t. d.

irirati Talijana. I njima bi se morao preovotiti dio knjige, a pisati bi trebalo o njima pravedno i nopristrano.

O našoj inteligenciji u Istri ovisi, da se ova misao pretvori što prije u djelo. Sa gledišta folkloru Istre je neobično zanimljiva. Porad starosjedilačkog romanškog elementa u njoj ima Hrvata i Slovenaca; no Hrvati zastupnju opet sve našo glavno dialekte, najbaroniće običaje i nošnje.

Istru bi trebalo ponajprije folkloristički ispitati — bila bi to zahvalna zadnja! Nešto se već učinilo (sabriranje nar. pjesama; izučavanje narječja i povjete); Jugoslavenska akademija izdaje već više godina „Zbornik za život i običaje južnih Slavena“, no u njemu se nalazi vrlo malo gradje iz Istre. To ne služi Istri na čast. Tko živi u narodu, a ima smisla za narodni život, neka se obrati na upravu

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Katlica Stihović rođj. Fabris. Prošli petak umrlo je ovdje u najljepsoj dobi od 28. godina gospodja Katlica Stihović, supruga g. Josipa Stihovića, postvoitje Istarske Posujilnice u Puli. Pokojnica ostavlja ucviljenog supruga sa dvoje nekeke dječice.

Sprovod mlie pokojnice obavio se u nedjelju poslije podne uz veliko saučeeće naroda muškog i ženskog, te se riedko tako velikih sprovoda vidja, kao što je bio ovaj. Vidjesmo također veliki broj vienaca, podanik od rodbine, prijatelja i znanaca na odar pokojnice.

Ožalošćenom prijatelju naše duboko saučeeće, a mla pokojnica da počijet v miru!

Počastni dar družtvu „Kasino“. ratne marnarice u Puli. Članovi austrijske delegacije, koji su mjeseca janara o. g. bili opetovno u prostorijih častnika ratne mornarice „Marina-kasino“ pogošćeni, dali su na uspomenu tomu društvu izraditi krasnu stoini namještaj. Srebrni namještaj, modelovan od bečko; kipara Schäfera a izradjen u tvornici srebrnih predmeta E. Wurhela, predstavlja iz srebra izradjena vjerna slika ratne ladje „Ferdinand Maks“, koja je u bitci kod Vise odlučila pobjedu protiv Talijanom, Ladju počiva na podstavku od slonove kosti, nu jednoj strani nalazi se Trilon, koji puša u rog i javlja dolazak ladje pobjednice dočim drži lik Austelje na drugoj strani lovor-vienac u ruci. Na podstavci nalaze se likovi svijju zapovjednika ratne mornarice od Tegethlofa amo.

Umirovljenje.

Na vlastitu molbu stupio je u mirovnu čestiti naš rodoljub i volovriedni svocnik pop Ivan Barbalčić do nedavna župnik u Pomeru kraj Pule. Naš pop lve bio je pravi narodni kralj! U bogoj našoj slrotniji u porečko-puljskoj biskupiji te se ga je bacalo od nemila do nedraga jer nije hotio ni mogao raditi kako su od njega zahtjevala talijanska prouzvišena i pr. čestna gospoda.

Umirovljen pošao je u svoje rodno mjesto — u Basku na otoku Krku a mi mu iskreno zelimo, da bi još dugo uživao u zdravlju i zadovoljstvu svoju mukotrpno zasluženom mirovniku!

Kolodvorska gostiona na željeznicoj postaji u Puli odati će se najboljem nudiocu dne 1. febrara 1909. Ponude primaju se do 20. o. mj. kod rivnateljstva državnih željeznica — ulica Giorgio Gatti br. 9 — u Trstu. Nudioci valja da su austrijski podanici, neporočna života i da su vjebisti poslasi. Molbenice treba da su bljegovane i K i u njima valja anvesti iznos, koji se nudja kao godišnju najmo-

jugoslav. akademije pa će dobiti besplatno uputu za sabiranje folklorne gradje, koju ona nagradjuje. Jezgra ovakove gradje unijela bi se u djelo, koje si ja zamislijam, osvjetljeno valjanim slikama. Ovoga djela ne može napisati jedan čovjek; nego, ako stupi u kolo više radnika, može ono biti gotovo i za tri godine.

Ja sam ovo iznio prijedlog, pripravan da i sam doprinesem, koliko uzmognom — a drugi neka pomognu. Rad bili, da se o tome poviede riječ u istarskim listovima. Bil će mi drago, ako mi tko i privatno saopći svoje mišljenje.

I. Milčetić.

POZOR! Tko pošalje upravi lista 60 para, dobiti će krasan dar, osobito prikladan za mladež. — Pošurilo se dok je na dobi, neko vam bitli žao!

vinu. Na molbi valja napisati osim naslova napis: ponuda za gostionicu u Puli. Priključiti valja jedan primjerak u uvjete za iznajmljivanje kolodvorskih gostionica u postajama c. kr. austriljskih državnih željeznica, koje daje besplatno ravnateljstvo željeznica u Trstu. Taj primjerak valja da je 1 K biljevan i vlastoručno podpisan.

Voloski kotar:

Imenovanja u školstvu.

Za znanje i ravnanje naših učitelja u Istri jamljamo daje biskupski trgvaško-koparski ordinarijat imenovao svojim povjerenikom kod c. k. ispitnog povjerenstva za pučke i gradj škole u Kastvu velečasna gosp. Frana Ryslavoga, župnika i dekana u Kastvu, a ispitivačem iz vještina veleučena gosp. Dra. Ljudčevića Čikovića, c. kr. profesora u Trstu.

Privr. učiteljem c. kr. hrv. vježbaonica u Kastvu, koja se je otvorila dne 1. decembra 1908., imenovan je gosp. Rudolf Šaršon, sadašnji učitelj u Voloskom.

K proslavi carskog jubileja u Kastvu. Od tamo nam pišu: Pišemo vam poslije jubileja dođuše, ali dobro je, da i vaši čitatelji doznaju makar i nešto kasnije za zaključke, koje je stvorilo naše poštovno zastupstvo haš povodom carevog i kraljevog jubileja.

Naše zastupstvo obdržavalo je svoju redovitu obćinsku sjednicu dne 27. pr. mj. Kod 2. tučke dnevnoga reda razpravljalo se je o proslavi svečanog dana 2. decembra 1908., prigodom 60-godišnjice nastupa vlade Njegovog Cesara i Kralja Franja Josipa I.

Nakon razprave uvaživ predloge obćinskog odbora, i da taj svečani dan ostane u trajnoj uspomeni naroda, obćinsko je zastupstvo povodom carskog jubileja jednoglasno zaključilo:

I. Izrazuje svoju nepokoleblivu vjernost, u ime svoje i cijeloga puka kastavskoga, Njegovom Veličanstvu Premislivom Cesaru i Kralju i Njegovom Prejasnom domu, i izriče mu najsmjerniju čestitku u vanrednoj zgod 60-godišnjice Njegovog vladanja, vrućom željom da ga svemoguć Bog uzdrži još mnogo godina zdrava i čila na radost i sreću svojih naroda i kliče mu oduševljeno „Živio“.

II. Da se u predvečerje dne 1. decembra 1909. objavi svečani zgodu pučanin iz mužara i rasvjetom kolu u Kastvu, toli po cijeloj obćini, a dne 2. decembra 1908. da se izvjesi zastave, prisustvuje svečanost sv. misi zahvalnici, pozvav k istoj školska ravnateljstva sa učiteljstvom i školskom mladeži, kao i osoblje pojedinih ureda što se nalaze u području obćine.

III. Da se u namjenu carskog jubileja, iza proučenja i predloga financijskog i obćinskog odbora, uprosti tekom jedne godine siromašnijim obćinarima dužnicima obćine, razne pristojbe, globe, zastano interese i izdade novčane podpore.

IV. Da se u namjenu carskog jubileja, siromašnim i vriednim učenicima iz imovne obćine Kastav na srednjim i visokim školama, a od interesa obćinskih glavnica, podjeljuje daljnjih K 1000 pošto sve godine 1898. odlučeno K 800, ukupno godišnjih K 1000, u ime podpore za dovršenje nauka.

V. Da se u namjenu carakog jubileja poveća ubozka zaklada za K 60.000 (od K 40.000 ustanovljenih godine 1898. na K 100.000) sastojec iz obćinskih glavnica, i da se interesi te svote upotrebljuju za izdavanje novčanih podpora siromasima iz imovne obćine Kastav.

VI. Da se javne gradnje, što su u radnji kao one što će se graditi buduću godinu kao gradnja škole u Sv. Mateju, Rečini, Zametu, Kantridi, c. kr. učiteljstvo u Kastvu i nov. vodogradnje po Kastvašćini i pridruženim obćinama nazovu jubilanima.

VII. Da se za svaku pučku učionu u obćini nabavi i podijeli pet komada prigodne knjige „Zgodno stivo“ sa životopisom Njegovog Veličanstva, od kojih knjiga, da se po dva komada uvjete u knjižnicu, a tri komada da se porazdijeli među valjana djaka.

VIII. Kod pridruženih foreznih obćina Brgud, Klana, Lisac, Skalinea i Studona, da se siromasima oprosti razne reparte, globe i obćinske pristojbe.

Pazinski kotar:

Narodni darovi.

Gđjica Katica Načinović sabrala za družbu sv. Ćirila i Metoda, prigodom krštenja Marije-Milke Dušić 15 K 30 h. (petaest K 30 h.)

Gosp. Ćiril Bertosa sabrao u veselom društvu u „Narodnom Domu“ 1 K 60 h.

Najljepša hvala sabračima i darovateljima. Ugledali se i drugi u njih.

Odbor podružnice u Pazinu.

Za počestiti uspomenu svoje kume pok. Katicke Stihović daruje „Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu“ Matija Cuančić 10 K.

Porečki kotar:

† Pop Anto Ruguzin.

Iz Zamaska dolazi nam tužna vijest, da je tamo u prošlu subotu 6. o. mj. preminuo tarošnji župnik pop Anto Ruguzin. Pokojnik bio je rodom iz Punta na otoku Krku, a imao je jedva 41. godinu.

U njemu gubili hrvatski narod Istro jednog od pravih otlačenika, koji je u onim izloženim stranama Motovunšćine žilavo i neustrašivo branio prava poltačnog istarskog kmeta.

Mili prijatelju i rodoljube, bila Ti lahka hrvatska zemljica!

Razne primorske vesti.

Odlikovanja povodom 60-godišnjice vladanja Njeg. Veličanstva. Kazali smo prije jubileja da će biti povodom carskog jubileja podijeljene među sve razrede državljana oko 4000 raznih odlikovanja. Ta toliko željno očekivana odlikovanja stigla su konačno dne 1. o. mj. Broj njihov je tako velik, da se moramo ograničiti samo na ona, koja se tiču Istre i nekotih odličnijih o oba iz susjednih pokrajina. Nadbiskupu u Gorici Dr. Fr. Sedeju podijeljena je čast tajnog savjetnika. Namještnik u Trstu knez Hohenlohe dobio je veliki kras Leopoldova reda. Predsjedniku dalmatinskog sabora i državnom zastupniku Dr. Ivečeviću i predsjedniku istarskog sabora Dr. L. Rizzi-u podijeljen je komunderski red Frana Josipa sa zvezdom, komanderski red Frana Josipa podijeljen je predsjedniku kreditnoga zavoda u Poreču Dr. Amoroso; kras oficijalna reda Frana Josipa podijeljen je kanoniku dekanu Jurju Pitacco u Kopru. Red željezne krune III. razreda dobili su među ostalimi narodni zastupnik Dr. Matko Laginja, pod-ravnatelj državnih željeznica u Trstu Aleksander Galamboš; predsjednik lječilišnog odbora u Opatiji Dr. Julij Glas; ravnatelj državne obrnitijske škole u Trstu Karlo Heeky; kanonik stolnoga kaptola u Trstu Petar Martelanc; pokrajinski školski nadzornik u Trstu Nikola Ravalleo; viteški križ reda Frana Josipa dobili su: kotarski kapetan Edmund Fabiani u Trstu, župnik dekan u Osoru Antun Lusina; gradjevni savjetnik Karlo Oberst u Trstu; odvjetnik Dr. Ivan Suran u Motovunu; tajnik pomrasko vlade Nikola Verona u Trstu. Naslov školskog savjetnika dobio je ravnatelj državne gimnazije u Pazinu Ivan Kos. Zlatni križ za zasluge sa krunom dobili su: Grašić župnik u Bormu; Mate Gršković, vjoroučitelj u Trstu; Josip Volkmanje, župnik u Juršćih; željeznički nadoficijal Rudolf Zelony u Puli; ljekarnik Adolf pl.

Zanka u Lovranu. Zlatni križ za zasluge dobio je volosko-opatijski podnačelnik Julije Miran.

Protiv Nijemcem b'li bismo im došli! Glasilo trčvaških talijanskih reformatoru tuž se na nas što se složno sa Niemcima protivimo ustrojenju talijanskog sveučilišta u Trstu dačim tražimo svoja sveučilišta u Ljubljani, koja da je višo njemačka nego li Trst slovenski.

Ovom borhom da se samo podupira Niemce u tlačenju njemjačkih naroda u Austriji. Koliko bi — uzdiše pobožni L'Amico — bila pametnija slavanska politika kad bi se združili sa Talijanima i ovima priznali pravo na sveučilište u Trstu tražeći za uzdarje svoje pravo za Ljubljano.

U Austriji — zaključuje — moralo bi se do zadnje posljedice odzivotvoriti načelo: Tlačeni narodi, združite se protiv niemštini, koja vas tlači, te borite se složno za jednakost narodnih prava.

Medenih rieči, dragi „L'Amico“, ali teško ćeš naći ludu pčelicu, koja će za njima posegnuti. Poznamo te mi predobro drugi prijatelju a da biš nas ti mogao na led zapeljati. Nije tebi stalo do naše kože i do našeg saveznitva radi nas, nego zbog svoje klmave podrine, koju bi ti hotio Niemac podpaliti i koja će ti izgorjeti do tla nebudu li u tebi i u tvojih talijanskih kolovodju više pameti i višo razbora.

Pozvali smo mi sve vas višo puta na pomoć proti oholom Niemcu, koji prodire danomice sve to više u naše krasno južno krajevo, ali vi ste nam se smijali i sprdali kažući jedino na poglbelj od slavenskoga poplava. Sad kad vam je do nekata dogorilo, sad nus tražite, sad bismo vam došli bili.

Nesjećas li se više sladki „L'Amico“ kad si ono dizao nebo i pakao proti slovenskoj molitvi u gradu Trstu, proti slovenskim prodikam proti neumnoj slovenskoj zaslavi bratovštine sv. Ćirila i Metoda? Zar si zaboravio kako se je tvoj vlastnik ponio barbarški pred mrtvačkim liosom na sami pjev slovenske nadgrobnne pjesme? Ti si valjda na sve to zaboravio, ni nismo zaboravili mi, te ne ćemo saveza ni prijateljstva s vama dok ne postanete pravimi kršćani.

Talijanski djaci na slobodi.

Povodom izgrada talijanskih djaka na hečkom sveučilištu bilo je više talijanskih djaka, koji su se proti Niemcem oružjem poslužili, zatvoreno i sudu predano. Posredovanjem talijanskih zastupnika na carevskom vieču u Beču pušteni su ti djaci na slobodu pošto su rečeni zastupnici za njih položili na sudu kauciju od 16.000 K t. j. 4000 K za svakoga.

Ti djaci bili su oboženi radi teške tjelesne ozlede, što im se je takodjer dokazalo; ali će biti — kako se šapuće — blago ili nikako sudjeni.

Ej da su to slavenski djaci, kako bi oni podučili strogoj njemačkih sudaca!

Natječaj na stipendiju iz zaklade pok. biskupa Dobriho. Službeni list primorske vlade priobćuje raspis natječaja na jednu stipendiju iz zaklade pok. biskupa Dobriho u godišnjem iznosu od 160 K.

Na uživanje ove stipendije pozvani su mladići slavenskih rodolja, koji su rođeni u trčvaško-koparskoj biskupiji te polaze koju državnu gimnaziju austro-ugarske monarhije.

Molbenice valja podnijeti do 31. decembra o. g. biskupskom ordinarijatu, u Trstu.

Ovaj raspis natječaja priobćen je u rečenom listu u četiri jezika i to na prvom mjestu njemački, pak talijanski, onda hrvatski i konačno slovenski. Noznamo čemu njemački i talijanski natječaj pošto se u istom izričito kaže, da imadu pravo na tu stipendiju mladići slavenskih rodolja!

Tlakovna razprava. Dne 7. ov. mj. obdržavala se je pred

porotom u Rovinju razprava protiv I. Orlića pravniku radi uvrede poštenja počinjene tiskopisom na štetu Josipa Baicicha. Tuženik je bio osuđen na 150 kruna globe, pretvorivih u slučaju neujektivnosti na 3 tjedna zatvora i na platež svih troškova.

Javna zahvala.

Ovim putem zahvaljujemo svoj rodbini, prijateljima i znancima, napose velečasnom gosp. župniku R. Jelusiću, velec. gosp. A. Dukliću učitelju u Mošćenicama, štovanomu puku Bersečkomu i Mošćeničkomu; ovomjesnoj školskoj djecl, koji su našeg predregog i nezaboravnog sinčića

Milana Pajalića

sproveli do hladnog groba.

Srdačna hvala onima, koji nam budu osobno ili pismeno izrazili svoju sućut nad gubitkom milog nam sinčića, kao i onima, koji nam poslase vijence.

Hvala takodjer onima, koji u znak žalosti izvjesiše zastavu na pol slijeva. Neka bude svima hvala, koji nastojše, da čim ljepši sprovod bude.

Rasvešljena obitelj Pajalić. BERSEČ, dne 7. prosinca 1908.

TRAŽI SE

trgovao ili izdani trgovatki pomoćnik, po mogućnosti s obitelju, za društveni dućan. Ponudu poslati na:

Ivan Zović pok. Ivana, Rovinjsko Selo (Istra).

Trgovci

koji žele kupiti domaće rakije uz jeftinu cijenu, neka se obrate na Stipana Kramara u Rakotole pošta Motovun (Istra.)

Broj 4947.

Natječaj.

Na temelju zaključka obćinskog zastupstva od 27. novembra 1908. raspisuje se natječaj za sljedeća mjesta:

1. jedno mjesto obćinskog nadredara, sa godišnjom plaćom od 1200 K i 100 K godišnjih za odijelo;

2. sedam mjesta opć. redara, sa godišnjom plaćom od 960 K i 100 K godišnjih za odijelo;

3. pet mjesta obćin. cestara, sa godišnjom plaćom od 720 K; plaća isplativa u postecipatnim mjesečnim obrocima.

Molbe za raspisana mjesta imaju se podnesti do 27. decembra o. g. podpisanom obćinskom poglavarstvu, priloživ istim krstni list, svjedočbu obćinarstva, ponašanja, školsku i licenčnu te (za redarstvene službu) vojničke dokum ente.

Natječajci za mjesto obćin. nadredara imadu dokazati, da su služili u redarstvenoj službi ili kod oružništva ili kao podčasnici kod vojske i da su njim dobro poznati redarstveni propisi.

Pošto se želi ustanoviti glazba imati će prednost za redarstvenu službu oni, koji poznavaju muziku, o čemu imadu se izkazati.

Glede toga postavljaju im se u izgled posebnim zasluzba.

Redarstvo bit će namješteno u službovanje: nadredar i dva redara u Kastvu, dva redara u Zametu i po jedan redar u Sv. Mateju, Matuljima i Juršćinama.

Od cestara bit će namještena dvojica u Halubajskoj i dvojećen u Rukavnekoj strani obćine.

Obćinsko poglavarstvo Kastav, dne 28. novembra 1908.

načelnik: K. Jolušić.

Oglas jeftimbe.

Daje se na opće znanje, da će se javna usmena jeftimba radi preuzeca gradnje školske zgrade u Vrhu obdržavati u Vrhu dne 18. decembra t. g. između 10 i 12 sati prije podne.

Izključna cijena jest 16.500 K. Tko kod jeftimbe sudjelovati želi imade vadium od 10% prije jeftimbe položiti. Jeftimbi pripušteni su jedino ovlaštene zidarski majstori odnosno strukovnjaci. Uvjeti jeftimbe kao nacrt i troškovnik mogu se uvidjeti kod ovoga glavarstva za vrijeme uredovnih sati.

Općinstvo Glavarstvo

Bucet, 7. decembra 1908.

Náčelnik:
RASPOLIĆ v. r.

Br. 446-08.

Obznana.

Ovim donosi se do javnog znanja, da će se dne 15. siječnja g. 1909. primiti kod državnog uzor-gospodarstva u Pazinu 8 radničkih učenika, koji će se moći praktički obrazovati u obćim poljodjeljskim poslovima sve do 15. prosinca 1909.

Stan i hranu dobivati će ovi učenici na gospodarstvu budava.

Uvjeti za primanje učenika jesu:

1. Da dokažu krštenicom, da im je najmanje 16, a ne preko 30 godina i da pripadaju poljodjeljskom stališu.
2. Da liečnikom svjedočnom dokažu da su zdrava i snažna sustava.
3. Da donesu svjedočbu čudorednosti.
4. Da donesu, ako su vojnici u pričuvi obćinsku potvrdu da su prosti vojničkih vježbah za g. 1909.
5. Da se obvezu ostati kod uzor-gospodarstva kroz cijelu gore naznačenu dobu.
6. Ako su malodobni, da donesu privolu roditelja dotično skrbnika, koji se moraju istodobno obvezati, da kroz cijelu gore naznačenu dobu neće tražiti, da bude učenik pušćen kući za poljske ili slične radnje.

Molbe za primanje imadu se prikazati najdalje do 28. prosinca o. g. kod potpisano g upraviteljstva.

Upraviteljstvo drž. uzor-gospodarstva u Pazinu dne 30. studenoga 1908.

Rie ka kupna prilika!

Samo K 18—, podpuno odielo za gospodu

Pravaću jednino velike izvanredne odiele uspjelo mi je kupiti 15000 odela načelnije vrsti i najnovijeg kroja. — Ovo odielo za gospodu sastojeb se iz krupa, hlača i pruluka sa jednom ili dvo-trukim rodom pucača doljiva se u svakoj boji, kao crno, sivo, modro, tamno, ili zeleno, plavko, pružno ili koekasto, svjetlo ili tamno po želji iz najboljeg trajnoga kangarua, ehocveta ili brnskog sukna u vrlo finoj izradjenoj elegantnoj izvedbi, ili iz prvog štajera-kug upromišljavog širokog sukna. Itadi brzog izpraženja skladištu prodajna tako dugo dok traje zalihu potpunio odiele, koje vrše K 50, do 60, samo za izvanredno jeftino cijenom od K 18—. Za mjeru dosta je poslati broj hlače duž na rukava, duljina hlače po koraku i odijem lrečih. Hrazniliho uz pouzede ili ako se novice omprad pošalje

Raspredajno skladište

CH. KAPELUSZ, Krakov 52.

Dozvoljena zamjena ili novac natrag, dakle svaki risiko sasma isključen

GOTIVI KREVBETI

Iz crvenog platna dobro pu-njeni, pokrivač ili podnja pernjaca 180 cm. duga, 116 cm. široka K 10—, K 12—, K 15—, i K 18—; 2 metra duga 140 cm. široka K 13—, K 15—, K 18—, i K 21—; jas-tucei 80 cm. dugi, 58 cm. široki, K 3—, K 3.50, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm. široki K 4.50 i 5.50.

Izradjuju se i po posebnoj mjeri, stranjaće na 3 dijela za i krevet po K 27—, boje K 33—. — Razadilje franko pouzaceom od K 10— napried. Zamjena i vraćeno pro-znanje ako ne poštarina plati.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 933 pošta PILSEN, Čoska.

Oglas natječaja.

U smislu zaključka obćinskog zastupstva od 27. novembra 1908. otv ra se ovime natječaji za imenovanje obćinsk g protu-slavniku (kontrolora) u privremenom voj-stvu. S tim je mjestom akopćana god šnja plaća od K 1600— izplativih u mjesećnim anticipativnim obrocima.

Molitelji imaju podnesti svoje molbe podpisanom do 27. decembra 1908. priloživ im krstni list, svjedočbe o svršenim nauceima i o eventualno do sad obavijenom službovanju, svjedočbu obćinarstva i ponašanja. — Od molitelja traži se podpuno poznavanje hrvatskog jezika, točnost u računanju i poznavanje poslovanja u obćinskoj blagajni. — Bude li imenovani zadovoljavao svojoj dužnosti, bit će to mjesto nakon godine dana u smislu zakona od 12. augusta 1907 broj 42 p. z. l. ustanovljeno definitivnim uz eventualno poviećenje plaće i pravo na mirovinu.

Glavarstvo obćine

Kastav, dne 3. decembra 1908.

Náčelnik:
K. Jolušić

Pazite na djecu!

Kad su vam ranjava ili imadu krstno osp, crvenilo na koži ili bud kukove no-clastoće na tijelu, upotrijebite izvrsnu mast zakonom zaštićenu iz ljekarne Pečić sada dr. B. Vouk — Zagreb. Djeluje najuspješnije kod svake vrsti rana (rozvitine, ngrubine, opekline itd.), kod prekmjarnog znojenja noguh i tijela te nebi snijela nijedna kuća biti bez glasovite masti za djecu.

Čuvajte se patvorina!

Oljena kutija K — 60.

Dobiva se u svim ljekarnama.

Glavno skladište:

Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vouk ZAGREB.

Hrvati i Hrvatice!

Sjetite se svakom zgodom »Družbe sv Ćirila i Metoda« za Istru. Upotrebljavajte Družbine marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvijek Družbine žigice, cigaretni papir i druge proizvode.

Zeludenne kapljice

prije zvane i poznata pod imenom

Markov-a kapljice

srodstvo protiv silahost želućna, imenilo protiv pom-nikanju teka za jelo, protiv grizu i grčevima u želuću i trbulru, protiv nadutosti od vjetrova. Poslje teškog masnog ili preobilnog jola podupiru naravnu probavu. i tucet 4 K, 5 tuceta 17 K, 10 tuceta 32 K, franko postavljeno na svaku poštu, M K H

Molim izvolite mi poslati još 12 boćica zeludennih kapljica jer mi nužno trebaju pošto na meni upravo životvoro. Božo Pazić, Kaštel stari.

Molim pošaljite mi jedan tucet kapljica pošto potlo sam uvjeren već kod prijašnjih naručba da djeluju izvratno, te ću svakom zgodom isto mojim prijateljima preporučiti. — Ovakovih dopisa, koje ne mogu sve ovdje navesti imadom još mnogo, te stajlo svakome na vidli.

Ove kapljice pripravlja samo Gradska ljekarna u Zagrebu, pak zato treba kod naručbe pisati točno na adresu:

Gradska ljekarna Zagreb, polag trga sv. Marka 20.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadružitih dijelova jedan ili više po kruna 5.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkasa, a iznosa od 2000 K ako se nije kod ulokanja anglasno ustanovio veći ili manji rok za odkas, uz odkas od 8 dana.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i sadružnice na garancija.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podno i 3—6 sati zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju publicke informacije.

Raynateljstvo.

Dvostraki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reuma, netma (teškog dlanja), no-pavanja, zujenja u dnu, neuralgije, glavobolje (migrane) kucanja srdca, zubobolje, mućevne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsija), makrenju postelje, nujnost, nesvjestice, nagluhošći, drhanja na lijevu, influence ekopćane, sa bolešću hrta, bilodila (neakrovnosti) želućdnih grćova, bezobnosti, i chlaea punokrvnosti, svih udnih grćova, hogo-obondrie, ljelenih grćeva, biamorhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. služi kao nenadkrljivo srodstvo, po što elektro-magnetićka struja cilom izvrdnim dielom djeluje, čimo se roćene bolesti u naj-kraćem vremenu lijeće.

Poznato je, da ljedenli kod navedenih bolesti uskrajno elektrizovanje dielom upotrijobilju ali ipak u naj naćin, da jaka struja samo prolazno i porunomom kroz lijeu prolazi, doć ma naprotiv i tu struja elektro-magnetićnog križa ili zvjezda R. B. br. 86967, kako je jur roćeno, usmjerenim načelom i-prokidna na lijeu djeluje, što svakoga brćem lijećenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti lijećene su sa mojim strojom pošto. Od lijećenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izraženo, zahvale kao i od odlučnijih svjeda izdano svjedočbe i priznanice iz sviju strana svjeda pohranjeno su u mojoj pisamohrani, gdje stajlo svakomu u svako doba na vidli. **GDJE NIJE DAN LIEK NIJE POMOĆAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ!** jer je to sigurno srodstvo protiv gore navedenih bolesti, a onaj bolećnik, koji po mojem stroju nebi bio lijećen najdulje u roku od 45 dana; dobiva novac natrag.

Upozorujem osobito p. n. obćinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poznat svoga nospješna zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, doćim moj dvostraki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i uliva vanrednu dopadnost poradi svoje izvratne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo lijeća i jako slabo gospodu.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabiti se kod ostarijlih 20 godina, kroničnih bolećih.

Dopisvanje i naručbe obavljaju se i u hrvati skom jeziku. Pouzaceom ili ako se novac usapred pošalje, razadilje glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER,

Budimpošta, V/41. Kolar,

Vadaz-ulica br. 34.

SVK U: KROJAČKI SALON ZOVICA!

Trgovina manufakturne robe i krojački salon

MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela modernog kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu. Skladište šivaćih strojeva osam-godišnja garancija.

BRZA, TOČNA I SOLIDNA POSLUGA.

NOVO JESENSKA SEZONA!

Hrvati i Hrvatice! Sakupljajte pretplatu za tjednik „Naša Sloga“.

Javna zahvala.

Prigodom tećke bolesti, smrti i pogreba našo nezaboravno

Katice

imali smo mnogobrojnih iskrenih saućećaa sa strano rodbine, prijatelja i znancea, te nam donekle ublažiše našu bol za milom pokojnicom. Svima ostjemo hurni do groba.

Osobito hvala onima, koji poslaoe viencu, da sproved uzveličaju i unima koji učestvovalo sprovedu dopravit ostanke do vječnog počinka, pojmenice hvala rođjacima i prijateljima iz Lindara, Pazina i puljske okolice.

Svima budi vječna hvala i zahvalnost, a od Boga plaća.

PULA, 7. decembra 1908.

Obitelji Stihović-Fabris.